

Gedragscode schoolkosten Voortgezet Onderwijs

A. Inleiding

De schoolkosten in het Voortgezet Onderwijs zijn de afgelopen jaren veelvuldig in het nieuw geweest. Uit verschillende onderzoeken *) blijkt dat over de afgelopen drie jaar deze kosten met gemiddeld 15% zijn gestegen. Een deel van deze prijsstijging valt te verklaren uit ontwikkelingen in het onderwijs, bijvoorbeeld door toename van verplichte leermiddelen als gevolg van de invoering van nieuwe leerwegen en centrale examens in het vmbo, en ook door uitbreiding van (buiten)schoolse activiteiten.

Naast commotie over de hoogte van de kosten, zowel in de politiek als in de samenleving, blijkt dat er veel onduidelijkheid is over het bedrag dat ouders/verzorgers kwijt zijn aan de school. Dit is de aanleiding geweest voor de vertegenwoordigers van ouders, schoolbesturen en schoolleiders om samen een gedragscode te ontwikkelen om te stimuleren dat scholen de schoolkosten transparanter maken en dat al het mogelijke wordt gedaan om de schoolkosten zo laag mogelijk te houden.

B. Reikwijdte van een gedragscode

De code is opgesteld door de ouderenorganisaties NKO, OUDERS & CO en LOBO, de organisaties voor bestuur en management VOS/ABB, VBS, Besturenraad, Bond KBVO, VGS en Concent, alsmede de organisatie voor het schoolmanagement Schoolmanagers VO.

De organisaties hebben deze gedragscode opgesteld met inachtneming van de autonomie van elk schoolbestuur om zelf hun beleid te bepalen op dit terrein. De organisaties treden dus niet in deze autonomie en daarmee ook niet in de specifieke verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en schoolleiding op dit punt.

De code kan en wil scholen niet verplichten tot voorgeschreven gedrag. Veel belangrijker is het dat de groeiende bewustwording binnen scholen om op een heldere en duidelijke wijze met ouders/verzorgers over schoolkosten te communiceren, verder toeneemt. Daarnaast hopen de organisaties dat deze code schooldirecties en docenten aan het denken zet over de mogelijkheden om de kosten voor ouders/verzorgers verder te beheersen.

Hierbij zijn de organisaties zich er terdege van bewust dat scholen slechts een beperkte invloed hebben op de hoogte van deze kosten.

*) zie Eindrapport Regioplan, publicatienummer 1175, De stijging van de schoolkosten, verklarend onderzoek d.d. 22 juni 2004

Met het opstellen van deze gedragscode geven de vertegenwoordigers van ouders, besturen en schoolleiders wel een signaal af wat zij onder 'goed bestuur' verstaan als het om schoolkosten gaat.

Vaak wordt gesproken over schoolkosten in het algemeen. Voor het goede begrip onderscheiden wij hier drie soorten schoolkosten:

- de schoolboeken en het lesmateriaal, de -activiteiten (noodzakelijk om het voorgeschreven onderwijs te kunnen volgen);
- de overige schoolkosten (vergoeding voor diensten door de school zinvol en wenselijk geacht);
- de vrijwillige ouderbijdrage.

De gedragscode gaat dus niet over het wettelijk lesgeld.

De code vraagt ook van elk van deze partijen in de school een inspanningsbijdrage om het achterliggende doel van de code te realiseren: transparantie en beheersing.

Hierbij gaat het uiteraard om door de school beïnvloedbare kosten. Kostenstijgingen, veroorzaakt door andere partijen (denk aan educatieve uitgevers, rijksoverheid, kunnen niet tot de verantwoordelijkheid van de scholen worden gerekend.

Allereerst wordt van schoolbesturen verwacht dat zij een duidelijke uitspraak doen over het gewenste beleid op dit terrein. Daarnaast wordt van schoolleiders gevraagd het beleid te formuleren en op een heldere wijze te communiceren met ouders en verzorgers.

Ten slotte wordt van ouders en verzorgers een constructief kritische houding verwacht om schoolleiders en besturen, indien nodig, bij de les te houden. Daarnaast wordt van hen verwacht dat zij actief de beschikbare informatie tot zich nemen en meewerken aan onderzoeken van de school om de kosten beter te kunnen beheersen.

Transparantie en beheersing van schoolkosten is dus een zaak van deze drie partijen.

C. Gedragscode schoolkosten Voortgezet Onderwijs

ALGEMEEN

1. De hoogte van de schoolkosten mag voor ouders/verzorgers en leerlingen geen belemmering vormen om het verplichte onderwijsprogramma te volgen. Daarom spant de school zich in om de schoolkosten zo laag mogelijk te houden met behoud van kwaliteit.

VOORAF

2. De school bespreekt voorafgaand aan het betreffende schooljaar de hoogte en de ontwikkeling van de totale schoolkosten met de ouder-/leerlinggeleding van de Medezeggenschapsraad.
3. Daartoe wordt – eveneens voorafgaand aan het betreffende schooljaar – in overleg met de
4. ouder-/leerlinggeleding een begroting opgesteld met betrekking tot de vrijwillige ouderbijdrage die gevraagd wordt. *)
5. De school informeert ouders/verzorgers en leerlingen op een inzichtelijke wijze over de hoogte van de schoolkosten. De school doet dit tijdig voorafgaand aan het betreffende schooljaar. Hierbij splitst de school de kosten uit naar leerjaar, opleiding en specifieke kostensoort.
6. De school communiceert de hoogte en opbouw van de schoolkosten via diverse kanalen, zoals schoolgids, website, open dagen, etc.

BIJ DE REKENING

7. De school stuurt een rekening naar de ouders/verzorgers met een duidelijke specificatie van de schoolkosten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen schoolboeken en lesmateriaal/-activiteiten, overige schoolkosten en vrijwillige ouderbijdrage.
8. De school verstrekt bij de rekening een adequate toelichting waaruit blijkt aan welke doeleinden de gelden worden besteed.

ACHTERAF

9. De school legt binnen redelijke termijn na afloop van het schooljaar rekening en verantwoording af aan de ouders/verzorgers over de feitelijke besteding van de ontvangen bijdragen.
10. Als blijkt dat de gemaakte kosten aanzienlijk lager zijn dan de betaalde bijdrage, verreken de school dit met de betreffende ouders/verzorgers.
11. De school inventariseert jaarlijks, samen met de ouder-/leerlinggeleding van de Medezeggenschapsraad, of schoolboeken niet of nauwelijks zijn gebruikt.
12. Indien dit het geval is, worden deze boeken in beginsel uit de toekomstige boekenlijst geschrapt.

*) voorzover de WMO van toepassing is; er kan immers ook sprake zijn van een oudervereniging met rechtspersoonlijkheid die de hoogte van de ouderbijdrage vast stelt.

namens

Ouders & CO

NKO

LOBO

Schoolmanagers VO

Besturenraad

Concent

KBVO

VBS

VGS

VOS/ABB

mr. W.J.V. van Katwijk

mevr. drs. I.C.J.M. van Kesteren

mevr. J. Winkels

mevr. W. van Velden

mr. H. Strietman

drs. H. Lamberink

J.J.M. Reulen

mr. S.J. Steen

H. Vos

mr. N.Ph. Geelkerken